

LO CAMP DE TARRAGONA

Any 1.—Núm. 18.—Diumenge 2 de Desembre de 1900.

PERIÓDICO CATALANISTA

LO QUE VOLÉM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públics; volem Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereix a la organització interior de nostra terra; volem que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya's facilitat de poder contribuir a la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servir tan sois dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

MISSATGE endressat per la UNIÓ CATALANISTA al Honorable Sr. President de la Repùblica del Transvaal

A Vos, l' Ilustre President de la República del Transvaal; a Vos, lo Primer Magistrat d' aquell poble masclle que ab tanta abnegació lluya per la seva independència; a Vos, dignissim Ciutadà d' un Estat lliure exemple de virtuts cíviques que no han pogut ser doblegades per los titànichs esforços del invasor poderosíssim que vol imposar-vos lo seu jòu; a Vos, Honorable Krüger, la «Unió Catalanista», en nom dels fills de la terra Catalana, devots de la Llibertat dels Pobles y dels grans principis del Bé y de la Justicia, vos fa present del entusiasme y admiració que pera'l vostre poble senten, y al arribar Vos a les platjas d' Europa, vos diu: SALUT.

La gegantina lluya que sosteniu contra l' immens poder del Imperi Britànic, que adhuc als instants d' admirables triomfs havèu rublert d' humanisme y de grandesa que han sigut correspostos per los vostres enemichs ab cruetats y infamias, ha conquerit pera'l vostre poble un envejable lloc d' honor que vos regoneixerán las generacions del esdevenir per las iluminoses planas que ab lo noble lluytar per la vostra llibertat escribiu a la Historia dels nostres temps.

Ningú sab quin acabament destinan los inexcrutables designis de Déu a la vostra heroyca resistència, tres vegadas santa: per vostre esfors humà en evitar vessament de sanch, per la honradeza, serenitat y nobilitat sentiments que resplandeixen sempre en vostre lluytar, y per la rahó plena de la vostra causa defensant la independència del vostre poble; mes si a la fi del vostre bregar coratjós y noble no hi trobessiu la llibertat del Transvaal y del Orange, sinó la victòria del opresor, pera la Humanitat honrada y justa subsistirán sempre aqueixas exemplars Repùblicas ab tots los seus drets d' Estats lliures que son y serán perdurablement imprescriptibles mentres la soberania del poble no 'ls hagi abdicat, encara que 'ls hagi arrebassat la odiosa violència del dret de la forsa que per vergonya seva usa un Estat que 's diu capitost de la civilisació.

Devant del món esteu en plena soberania del dret y bé heu de presentarvos a la Europa fèrm y ab lo cap alt pera pregonar injustícias que 'ls omnipotents de la forsa realisen contra 'ls pobles lliures y pera fer coneixer la inmutuable voluntat del vostre poble de conservar sencera la seva vida propia. Es ben segur que als grans Estats no trovarieu qui vos escolti per que en tots hi governa l' encegament dominador que 'ls ha de portar a un gros daltabaix. Vos desitjèm pera la vostra digna empresa millor sort que altres pobles en consemblants cassos han tingut y que la nostra mateixa Terra que un jorn com ara la vostra lluyta valerosament per la seva autonomia, que sols pogué arrebassarli la farsa dels exèrcits de dos Estats.

Y es, Senyor, que avuy no es pas lo Bé y la Justicia lo que governa als pobles sinó la lley dels que 's creuhen omnipotents per que posseixen la forsa. ¿Cóm volèu que las vostras queixas y 'ls vostres drets trobin acolliment?

Mes si vos manca la Justicia que pera vostra causa demanareu, trobareu solidaritat en las vostras angunias y en las vostras reivindicacions en los pobles que han sofert y sofreixen lo vostre mateix calvari, en los pobles que, malgrat los fets consumats, senten en son si 'ls batechs de la seva vida que 'ls impulsan a treballar pera la seva dignificació y pera'l regoneixement del seu dret; aquests y la gent honrada de tota la Terra, la gent que aborreix l' artifici y la mentida, la gent que menyspreua la acció antihumana de la forsa, la gent que espera l' regnat de la Justicia, la gent de conciencia dreta y de sentiments humans, la gent que per sobre tots los goigs de la vida hi posa lo treballar pera'l perfeccionament dels esperits y pera que la pau y la germanor sian los únichs lassos que uneixin als pobles.

Que serveixi de consol al crudel dolor de la gran tribulació que passa lo vostre poble, aqueix grandios plebiscit d' ànimis nobles y generosas que á tot lo mon vos fa justicia y afirma lo vostre dret. A aqueixa cònsoladora manifestació dels esperits rectes de per tot volèm unirhi 'ls batechs dels nostres sentiments pera que vos confortin, y 'l crit de la nostra conciencia contra la injusticia que la forsa realisa en vostres pobles.

Rebèu, donchs, Senyor, de la «Unió Catalanista», organisada per lo vivificador escalf de la renaixença de Catalunya, y quinas tascas tenen per finalitat assolir la autonomia del nostre poble, la expressió del dolor que 'ls bons catalans senten per las desditzas presents dels vostres Estats lliures y una estreta encaixada de fraternitat á la que en besada fecundant se fonguin ab las vostras las nostras aspiracions, rebent la vostra fermesa y abnegació, fortaleça pera no defallir en la nostra honrada tasca.

Déu permeterà que l' Transvaal y l' Orange y Catalunya y tots los demés pobles que tenen arrebassada la seva autonomia puguen veure lo triomf del Bé, de la Justicia y de la Veritat que anorrearán lo dret de la forsa y declararan intangible la llibertat dels vincles socials.

Déu vos guardi molts anys.

Barcelona 17 de Novembre de 1900.

Per acort del Concill General,

Lo President,
Manel Folguera y Durán

Lo Secretari,
Lluís Marsans

DE RE CATALANA

Parlèm un poquet de casa, que prou nos convé. De no ferho aixís, los qui 'ns governan quasi que tindrian rahó y motiu pera dirnos queixosos y malcontents per vici y rondonayres de debò.

Deixém estar avuy als de Castella y passém un poquet lo raspall per demunt de la nostra roba; no siga cas que se 'ns arni.

Quan moguts nostres cors per llurs sentiments de patriotisme noble y enlayrat, sentim que 'ns ajup lo jou deshonrós que portem demunt nostre; y axecant los ulls plorosos, no veymés que magestuosa runas que 'ns voltan per tot arreu, nos sulfurém de debò y 'ns girariam a bofetadas contra 'ls que 'ns desgovernan y ab son vampirisme están xuulant las últimas gotas de sanch del pais.

Allavors ab rahó 'ls dihem, hipòcritas y farsans sens mica de cor honrat y sens cap sentiment patriòtic.

Plens de coratje 'ls cridem a judici en nom de la honradeza, de l' honor, de la justicia y del deber y 'ls declarèm fills borts de la patria; puig, han renegat de sa fe, han palsigat son escut y trepitjat sa bandera.

L' egoisme y l' interès personal es son Déu y a ell tot ho sacrifican. Satisfacer-sas passions es lo que buscan, y 'nenen per senyera l' goig y l' plaher, encara que sia amanillant la justicia y posant l' argila a la rahó.

Certament se fan indignes de tot aquests personatges, y deurian esser enjegats a las furias d' un poble embrutit y revolucionari, pera que en bé de la patria, 'ls fes fondrer entre sos dits, com bambollas de sabò.

Mes, girèm lo full y registrem casa. No hi ha molts, però molts catalans que sols ho son perque han tingut lo brès a Catalunya y rès més? Quants n' hi ha que no senten l' escalf patri dins son cor y son frets com lo märbe en tot quan puga interessar a nostra casa?

No son aquests, respecte nostra avmada Catalunya, lo que aquells respecte a Espanya? No han despectiat aquells, com aquests, lo terror que 'ls veje naixer y no han fet y fan lo sòrt a aquelles misteriosas vèus de las montanyas, rierons, pinars y valls que vetllaren son somni d' infantó?

«No son aquells, també, fills borts de Catalunya y que pera rès respiran la flaire catalana que tant encisa, comou y conforta als bons catalans, als catalanistas?

«No n' hi ha encara molts cents que aplaudeixen l' heroisme de las banyas d' un toro enferrallant un ser humà? No n' hi ha encara molts cents que 's deturan embadalits y entusiasmats devant una joguina de gènere chico, y 's aburreixen y 's fastidian contemplant lo desenrotillo d' un drama, ahont van de brassat l' art, la veritat, lo bé y la moralitat dels personatges? No n' hi ha encara una bona porció que assegadets begueren en fonts forasteras, menyspreuant nostres tolls d' aigua de salut, y avuy se troban buysts de tot sentiment grand y enlayrat, per no sentir dins son si 'l caliu encés de llurs tradicions, de la fe de nostres avis, de l' heroisme de nostres vells?

Per desgracia verament es aixís; y cal posar remey a semblant còrch, que 'ns va minant la soca de nostre arbre que respecta l' temps y saludant las generacions al sortir á flor de terra, lo mateix qu' ans de baixar á la tomba, es per ell sa última mirada.

No hi ha que donarli toms al assumpt. A aquests cal apuntar dret y tirar fort si no volèm que anorrehin tot sentiment noble y enlayrat del catalanisme. Urgeix escombrar la llar catalana y fer desapareixer de nostre terra tot quant estiga empeltat de forasteria.

Mal podèm cridar con dintre casa tenim los màs mateixos piratas de llur tierra d' amor patri.

Los pobles y las nacions regeneració per las llars y Catalunya. Inspirem to stras impulsos d' un matei uns, serèm grans y spectar nostres drets y nostres.

No faltará qui diga devén pel bé d' Espanya espulsant d' ella tots quants l' envileixen y trayent la caretas hipòcritas; mes, jo m' crech que la regeneració d'eu comensar per los fonaments que són los individuos y las llars.

Costa més curar als de dalt que fer pujar sans y innocentons als de baix.

Que'l poble català siga del tot català; que s' inspiri ab sos vers sentiments; y una vegada aixís, podrèm cridar contra 'ls demés; ab la paraula y ab l' exemple 'ls edificarem y haurem comensat la regeneració per ahont d'eu comensar y 'l triomf serà nostre. Una escombrada a casa y 'ls que quedin s'gan bons.

ITSELC.

LA PREDICACIÓ EN CATALÀ

Aquí, ahont sembla que las Iglesies no puguen fer festa ni festeta sense la correspondent predica en castellà, llengua forastera que no entenen la major part y que no arriba a l' ànima de ningú, creymen ha d' esser convenient reproduir la importantissima Constitució votada en lo Concili Provincial celebrat a Tarragona l' any 1636 per tot l' Episcopat de Catalunya, y que ab molt acert y oportunitat pública en son derrer número la revista Montserrat.

Fixinshí bé totes las personas y dignatats eclesiàsticas en lo text clar, precis y terminant de la esmentada Constitució, no derogada per cap altra disposició posterior, y notin també que tots los Prelats qu' allavors governaven las Diòcesis de Catalunya, feta excepció del Bisbe d' Urgell, eran castellans ó de procedencia castellana.

Diu aixís:

«Proposantnos nosaltres, com á fi principal, la salvació de las ànimes, acordem y determinem, ab aprobació d' aquest Sagrat Concili, que en avant cap predicador català puga may predicar la divina paraula en altra llengua, que en la materna y catalana; y que 'ls Bisbes y demés Prelats d' aquesta nostra Província, de cap manera concedixin als predicadors catalans llicència pera predicar en llengua diferent de la natural y catalana; així mateix prohibim absolutament a tots los predicadors de qualquier nació y regne que sian que durant lo temps d' Advent y Quaresma prediquen en altre idioma que l' català, de tal manera que per cap motiu los podrán dispensar los Bisbes y demés Prelats que gosan de jurisdicció ordinaria.

No obstant, fora del temps de Quaresma y Advent podrán dits Bisbes y Prelats qui gosan de jurisdicció ordinaria, donar als predicadors extrangers y no catalans, llicència pera predicar en llengua extranya en lo dia d' alguna festivitat. Exhortem donchs en lo Senyor, als Bisbes y demés Prelats d' aquesta nostra Província que posin en execució y procurin la observancia de las disposicions que s' acaben de donar, conforme ho exigeix la gravetat y interès d' assumpt tan important, tot lo qual posèm á càrrec de llurs conciencias. Y als predicadors que d' alguna manera contraviran a lo prescrit, que se 'ls hi retirin las llicències de predicar (1).»

Firman la present Constitució lo Ilm. y Excm. Sr. Antoni Pérez, Arquebisbe de Tarragona y President del Concili: lo Ilm. Garcia Gil de Manrique, Bisbe de

(1) Collectio novissima Constitutionum provincialium Tarragonensis iuxta ordinem redacta quem delineavit Eximus, et Ilmus. Josephus Costa et Borrás.—Barcelona, Herèus de Pau Riera, 1867, plana 89.

Barcelona: lo Ilm. Bernat Caballero de Paredes, Bisbe de Lleyda; lo Ilm. Antoni Antolines de Burgón, Bisbe de Tortosa; lo Ilm. Fr. Gregori Parcer, Bisbe de Gerona; lo Ilm. Pau Durant, Bisbe de Urgell; lo Ilm. Fr. Diego Serrano, Bisbe de Solsona, y altres molts Abats, Priors, Sindichs y Procuradors dels Monestirs, Capitols, Convents y Comunitats de la Província eclesiàstica.

Comentaris

Segueix la comèdia

La gent de Madrid, mètress estan tancadas les Corts, no saben què fer y's aburreixen de mala manera. S'obren les Cámbries, y ja tenim à tot lo galliner esvalotat: uns cridant per aquí, altres movent gatzara per allà, y tots plegats rifantse al pais, *cuya representació ostentan*. Pera que la elecció de Villaverde fos un xich lluïda, se feren grans esforços, y com si ab lo cumpliment d'aquest deber de perfecte ministerial, haguessin saldat comptes, los *nins gótics* de la majoria, comensaren à fer rebequerias derrotant à en Dato y altres candidats misterials en las votacions de las seccions. No satisfets ab això, deixaren passar sense protesta las atrevidas manifestacions de l' Azcàrate, contrarias à certa boda, y han permés que un sobrino de su tío, cantés las quaranta al Sr. Dato. Que D. Eugeni Silvela no té pells à la llengua bé prou hò ha demostrat ara, dirigint à en Dato un enfilar de paraulas groixudas que la Cambra quedà tota esborronada y fentse creus de la *perfecta armonía* que existeix dintre l' bando conservador.

Lo pitjor no es això, sino que ni govern ni majoria saben ahont son ni ahont van. Ab motiu del celebre decret d'en Dato suspenen à la Diputació de Madrid, uns ministres diuen que no hi eran y que no val la pena de trençarshi l' cap, y 'ls altres, com lo marqués de Vadillo, lo defensan com una gran cosa. Baix lo punt de respecte à la llei, ja saben que hi van faltar, però..... *hay precedentes*. ¡Dichosos precedentes! No seria possible tréurels del mapa? Perque los tals precedents han fet sempre més mal qu' una pedregada, aqui ahont hi ha precedents pera tot lo dolent, y pera tots los gustos.

Tot això ben garbellat, demostra que als conservadors se 'ls hi acaba la corda y que molt aviat actuarà en lo teatre nacional, la companyia que dirigeix l' eminent primer actor y ex miliciano D. P. M. Sagasta. Cambiant un xich de postura semblarà que l' malalt descanxa millor, però al poch teim, los partidins voldràn exercir de primers actors, y la companyia liberal tronrà com la conservadora ó encara pitjor. Sört en mitjà de tot que las *kábilas fronterizas*, comensan à moures, segons cantan los telegramas, y si això se confirma es fàcil que tornem à fer lo *guerrero*, canonejant à *fuego lento* las etzevaras del Gurugú. Per de prompte's tracta de *reforzar* las guarnicions de Ceuta y demés *presidios*, dich, plassas fortes, de l' Afrika. Tot dependrà de la *dependència*, ó sigui dels *chicos* de la premsa; si un demàti en Blanco ó en Negro s' aixecan de mal humor y's recordan d' allò: *yo iba de lante, y sigo telegrafiando*, ja poden dir que han begut oli; sortirà l' lleó y cap al Africa, miyons, à matar moros.

Com sempre

En Romero Robledo ha intervengut en lo debat polític, Lo Congrés presentava l' aspecte de las grans solemnitats; nombrósas assisténcies à ls escaños, y à las tribunes, los diaris nos han fet sapiguer que entre 'ls concorrents hi havia molts senyors. Lo discurs del *batallador ex-ministro*, va superar las esperances; tota la premsa de *mayor circulación* lo posa als nívols y s' fa ressò de las alabanas que l' hi prodigaven los capitostos de la política, alguns dels qui deyan que era l' millor discurs que havia fet en sa vida l' senyor Romero Robledo.

Llegeixin lo ponderat discurs y veurán una vegada més lo que s' pot esperar de la gent que s' hi entusiisma; hi trobarán una sèrie de vulgaritats algunes gracies pera fer riurer, ditas ab lábia més ó menys armoniosa per las orelles y..... casi rés més. Això es lo que fà rotlló entre 'ls nostres polítichs; quan en Romero deyan que'n Dato vā sentir à Barcelona música Wagneriana ó que Villaverde havia sigut republificó ó que hi havia tres aspirants à la Presidencia de la Unió conservadora y que l' Azcàrraga era representant de Silvela, provocava l' entusiasme de las minorias; es a dir, que lo que agradava més del discurs era la lluita personal, la tècnica de posar en ridícul al adversari, la política de petites y frivolitats. ¡Que bé hi estaven allí las senyoras! Si existís un Parlament de donas, s' emportaria la palma en aquest genre de discusions.

Y ab bona veritat que de las cuestions tractadas per en Romero n' hi havia alguna de tanta importància que mereixia ser discussida ab rahons pera convencer y persuadir y no ab frases efectistas y jochs de paraules. Mes la discussió freya y enlayrada no interessa las passions; convertir totas las cosas per serias que siguin, en armas de partit, fer càrrecs als contraris y presentar algún argument que enlluerni, això es lo que agrada y lo que obté èxits. Una de las tardes que vā parlar en Romero, havia parlat avans lo senyor Gonzalez Besada sobre l' interessant qüestió del *jeitos* y

las *traiñas*, que afecta à més de 25.000 familias gallegas, y l' orador va tindrer de queixarse de la indiferència ab que se l' escoltaba.

Tot això no es nou, mes per lo mateix que es vell, se véu que no caminém cap à la regeneració.

Un bon consell

Lo ministre de la Guerra ha presentat un projecte de reorganisació del exèrcit que pot molt ben anar *per ara*; y dihém per ara, per que cada vegada que nòstres grans homes volen reformar coses dolentes y reduhir los gastos los hi surt lo tret per la culata, puig no tan sols no reforman rés sinó que en lloc de fer economies, sempre resulta un augment en lo presupost. Molts nos temem que ara passi una cosa per l' istil; però si realment va de bò lo fer economies, nosaltres demanariam al general Linarens, que ns suprimís lo *Parc móbil* que aqui tenim. Tal vegada el presupost de guerra no'n resaria rés d' aquesta supresió, més lo nostre Ajuntament bé prou que'n resaria: unas quantas mils pessetas à l' any, que ara paga sols pel gust de que hi hagi magatzemadas à Tarragona, unas quantas dotzenas de carros de transport. Si aquests carros tinguessin la seva corresponent dotació de mulas y la fòrça d' administració militar que pertoca, menos mal, encara que tot això no compensaria ni cent pessetas de gasto per part del municipi; però com no tenim ni això, qu' es bastant poch, es arribat lo cas de que l' Ajuntament no fassi més gastos per una cosa que cap profit porta à la població y que digui al govern que si vol tenir *Parc móbil* que se l' pagui ell.

Ja es hora que 'ls municipis siguin una mica més pràctichs y que s' deixin de certas coses qual profit es molt problemàtic. En lloc de cercar pera la població una vida artificial com es la que li dona l' element oficial, que s' treballi y 'ns procurin elements de veritable prosperitat dintre de l' agricultura, l' indústria y l' comerç. A la consecució y desenrotllo d' aquestas fonts de riquesa, debén tots treballar y principalment las corporacions que bé ó malament volen representar à Tarragona.

Altrament es gastar pólvora en salvias.

Un sabi més

Ara si que crech que 'ls catalans si ns queixem es ben bé per vici, perque tenim un Gobern que no ns mereixem de cap manera y formem part d' un Estat quins representants à cada pas donan proves d' un criteri molt clar y d' un talent profundissim. Si no ns volen donar crèdit aquí va un botó per mostra.

Lo Sr. Comte de Benalúa, diputat no sabèm per quin districte y digne d' haver viscut en altres temps en que 'ls sabis eran més ben remunerats y considerats que avuy dia, demana al Gobern la traslació del presidi de Ceuta à una de *nuestras posesiones del Sud de África*. Hem mirat detingudament lo mapa, hem fullejat bon xich la Gografia, y de cap manera 'ns hem adonat de *nuestras posesiones del Sud de África*. Demanèm donchs al Sr. Comte de Benalúa que ns dongi algunas explicacions sobre 'l cas, perque podrà ser molt fàcil que per una metamorfosis nos haguessim convertit de sopete en inglesos y tinguessim 300.000 homes lluitant ab los boers sense que nosaltres nos n' haguessim adonat à horas d' ara.

Però parlant clar, com convé, voldríam sapiguer quinas ventajas troba aqueix bon senyor en la traslació del presidi de Ceuta à una colònia espanyola d' África, (sembla que s' vol referir à las *cedidas* per la França en lo célebre tractat del *Rio Muni*). Aquestes ventajas que no podèm atinar quinas poden esser deuenen ser qu' Espanya té massa diners y es necessari que 'ls gasti d' un modo ó altre, que aquelles costas africanas son molt sanitoses y molt aproposit per viurehi una colònia penitenciaria, y per últim, que desembrassada la plassa de Ceuta de presidaris que 'ls enviariam à pendre unes aguas mellors, podríam destinarnà à centro para organizar alguna expedició guerrera, à la conquesta del Gurugú per exemple (que no deu estar gayre lluny), ya qu' avuy estém més convénents que may de que nuestro porvenir està en África, segons nos feyan sapiguer las eminencies de la premsa madrilenya.

Senyor Comte de Benalúa, nosaltres que sempre 'ns hem humillat devant de las eminencies científicas, acotxém lo cap en senyal de respecte.

Un bon consell

Ja tenim altra volta enfadat el *ex pollo antequerano* l' qui manifesta clarament lo seu disgust devant dels representants més *ilegítims* d' aqueixos setze milions d' espanyols à que han quedat redunits los vassalls d' aquell Rey en *cuyos dominios nunca se ponía el sol*.

Y de què está cremat l' *ilustre regenerador* de l' Estat més il·liberal del mon, segons paraules d' un polítich y orador de molt renom, ja ditunt? Si no s' tractés de D. Paco fins creurià que s' la enveja lo que 'l fa enrañar d' aqueixa manera, enveja de l' èxit obtingut pel Sr. Dato en son viatge à Barcelona la passada primavera. Però no s' amohnini per això 'l senyor Romero Robledo, que si vol tindrer una ovació més colossal encafe que la que obtingué l' ex ministre de la Gobernació no té més qu' agafà l' tren y vindre à Catalunya à passar una temporadeta entre nosaltres, que ns cuidarem de convencel de qu' es ben 'nútil suspender las garantías constitucionals pera evitar que 's dongui 'l crit qu' ell creu que ja 'l

Gobern considera subversiu de *Viva Romero!* ó *Viva la democracia!* que sembla que per ara son quasi una mateixa cosa.

No s' ho pot imaginar lo molt que l' estimen els catalans, estimació qu' arriba fins al extrem de volgutli demostrar practicament y perque veji per sos propis ulls estudiant sobre l' terreno la qüestió catalana, defensada tant sols per uns infellos imitadors de la juventut de l' Habana que à falta d' altra feyna anava à prendre l' sol à l' acera del Louvre. Segueix lo nostre consell Sr. Romero, perque nosaltres li volèm bé; agafà l' tren y passi l' Ebre, y veurà com la seva entrada y peregrinatge per la nostra terra serà una ovació continua, malgrat los treballs de tots los *comités democràtics* haguts y per haver.

Partidas

A qualsevol que llegeixi aquest comentari lo primer que li passarà pél cap serà preguntar: «Y donchs, ¿no havíam quedat en que tot això de las partides ja estava acabat?....» Aixís ho creyam també nosaltres; mes nos sorprengué moltissim una conversa pescada al vol l' altre dia, no gayre lluny del Café de Josep. Escoltin y juguin:

—Y donchs, *Pòlit* qué me'n dius de las partides del *monte*.... vull dir, de la muntanya?....

—Per ara molt bé noy, hi cauen molts babaus.... com que 'ls diaris no xistan!....

—Hi déu haver prévia censura....

—No, lo que hi ha es *prèvia untura*.... y ja ho sabs tu que l' engüent de *contracás* es molt bò per certas cosas....

—Però m' estranya que no ho hagin olorat los de *Lo Camp*, y com no tenen pèls à la llengua....

—Fug home!.... Prou que ho han olorat, perque tenen molt bon nás.... però d' ensa que volíam fer aquella suscripció pera cremarlos hi la ciú, se coneix qu' estan espantats y no diuen rés.

—Bé, vaja, me'n alegra, y.... ja ho sabs, si necessitéu algú.... disposa.

—Veureus, per ara ja som prou; las partides del *monte*.... vull dir, de la muntanya, donan poca feyna y més si aquell senyor s' entreté escribint cartas al Tonet....

—Qui es aquell senyor?....

—Home, sembla estrany que no ho entenguies.... L' amo de la *pudò*.

—Ah, ja hi caych.... Y l' sinyó *Papitu*?....

—Mira noy, tinch tart.... Si hi hagués alguna vacantja pensaria ab tú.... *Abur*.

—Vaja, *alanta*.... —Y mentres se'n anava sentiriem que murmurà aquest últim:

—Està vist; aquells mestres quan la ballan grassa no se'n recordan de las *personas honoradas*.

Ara vagin á sapiguer à quinas partides se referen aquells ocs *manos*.

Ab tot no deuenen esser partides de molta importància, quan no s' ha enviat forsa de la guardia civil à perseguirlas.

Crónica teatral

Ateneu

Ab un plè tan' gran com en las anteriors funcions—ja que més es complertament impossible—se representà l' diumenge en dit teatre la xistosa comèdia castellana en dos actes *«Los langostinos»* y 'l bonich quadro de costums de la terra *«A cal Notari ó uns capítols matrimonials desfets»*.

Abduas obres obtingueren excellent interpretació, si bé la última's ressentí quelcom de la precipitació ab que fou posada en escena y que s' ha de posar de manifest per forsa en un quadro de tant moviment com lo que 'ns ocupa. Malgrat això, hi reculliren forts aplaudiments tots lo que hi prengueren part, distinguintse l' aficionat Sr. Soliano que dugué son curt paper ab molta justesa.

No volèm acabar aquesta petita revista sense protestar de la injusta manifestació de que fou objecte un estudios aficionat per una insignificant part del públic. Massa feya l' esmentat jove de treballar en l' estat en que s' trobava; y además, als aficionats, que treballan per verdadera amor al art, se'ls déu encoratjar sempre y may desanimarlos.

Centre Català

Un altre y de bona lley, fou lo triomf obtingut en la funció del passat diumenge per los aficionats d' aquesta favorescuda casa.

Ab lletras grossas vegérem per endavant en sos programats setmanals, que *«Muralla de ferro»* era de ruidós èxit, y hò deya, perque lo tal drama l' obtingué la temporadeta passada. Naturalment donchs, qu' era de rahó que l' obtingués també enguany; lo contrari hauria sigut enderrerisse.

La Sra. Garriga y 'ls Srs. Vilella, Bernabé, Cardona, Montagut y Serrà, eran los encarregats de la interpretació. S' hi foren bé ó, prou ho mostrà 'l públic qui no deixà d' aplaudirlos tot sovint, y d' aclamarlos al finalisar 'ls actes. Sens particularitat de cap manera dirèm que tots estiguérem encertadíssims y afortunats com pocas vegades puguen estar-ho.

La pessa *«Campi qui puga»* resultà molt agradable pel públic, puig hi rigué de bona gana encara qu' alguns xistes de la obra hi sien per forsa.

La Sra. Garriga, com sempre, estudiosa; lo Sr. Cardona, es de costum qu' hò fassí admirablement y això ho feu aquesta vegada; lo

Sr. Serrà, fet un carreter de carn y ossos y ab més veu que *dote*; lo Sr. Bernabé, bastant bé, Acabà la festa ab un lluïdissim ball de Societat en obsequi à las bonicas senyoretas qu' omplian lo grandioso saló-teatre.

Las Quatre Barras

Lo diumenge prop passat se posà en escena per la secció del esmentat Centre l' antiga obra de J. Piquet *«Lo port de salvació»*.

Tots quants hi prengueren part colaboraren al bòn èxit del drama, que, à dir veritat, fou molt ben interpretat pels estudiosos aficionats quals avensos de dia en dia son més notables.

No en va trevala ab més féu la secció de *«Las Quatre Barras»*, ja que l' públic cada dia més nombrós, premia la tasca dels aficionats estimulantlos ab sos aplausos.

Notas d' Art

Al llegir aquests días passats la premsa barcelonina, qu' ha alsat lo crit al cel al enterar-se de l' estat d' abandono en que s' trova l' famós Monestir de Poblet, à tots los bons catalans se'ns han enrogit las galtas de vergonya; de vergonya y de despit tot al hora.

De vergonya, pel paper tristissim qu' ha de representar lo nostre poble devant del mon civilisat; de despit, d' indignació, de ràbia, al veure com son tractats los nostres monuments per aquells que no havent gastat gayres escrupolis apropiantse la història d' altres pobles pèra enllàrar la seva història, tan poch de cas no fan d' aquestes pedras venerandas que la justifiquen.

«Sembla que la volta del temple,—deya 'l Diari de Catalunya,—s' esberla, amenassant cauter, degut al mal estat de la fàbrica y al no haversi

cions que tant coprenian al burgès que, no preocupaient gran cosa de l' espectacle, s' instal·la mandrosament á la butaca ab lo propòsit de no posar entrebancs á la feyna de l'estómac que va sent la digestió, com deixaven admirats als intel·ligents, pels grans coneixements tècnichs del pintor y sa trassa magis-tral en salvar dificultats.

Poch aficionat á figurar, ni massa propens á afagallar-se amb l' aplauso, feya art com una necessitat de l' ànima; y n' feya en lo teatre, y á fora del teatre; no s' feya festa ni festeta á Barcelona, en quina ls organisadors no contessin sobre tot ab la seva intervenció.

Ab la mort de n Soler hem perdut un gran artista; y aquesta pèrdua es encara molt més sensible si s' té en compte que no s' entreveu per cap indret qui puga substituirlo.

L' art de la nostra terra està de dol.

QUIQUET.

Secció comercial

Aquesta setmana hi ha hagut poca animació lo mateix en vins qu' en alcohol, fentse solsament alguna operació als mateixos preus de la setmana passada.

En pesca salada bastants animació, menys en bacallà qu' queda un poch encalmat.

Los cambis han pujat una mica, arribant á 34 10.

Alcohols.—Los preus segueixen estacionats, com segueix:

Rect. vi	39 40°	dr. 90 á 92 los 500 litres sense casco.
Dest. »	39 39 1/2°	80 los " "
" 35°	72 á 73 los 68 cortes "	
" brisa "	64 " "	
" vi 24 1/2°	12 1/2 " carga	
" brisa "	11 á 14 1/4 "	
Holand. vi	12 " "	
" brisa "	8 a 9 "	

Vins.—Poca animació, y sols se compra pera necessitats de moment.

Priorats 27 á 28 ptas. carga.

Baix Priorat 20 á 22 " "

Camp 16 á 18 " "

Blanachs 5 á 6 rals grau.

Rosats 5 á 5 1/2 " "

Mistela negra nova 35 á 50 ptas. carga.

" vella 43 á 45 " "

" blanca nova 33 á 40 " "

" vella 40 á 42 " "

Blat. Segueix essent molt sollicitat lo del pays, qual existències son reduïdes. Preus

Pays. Ptas. 14 50 cuartera.

Rus. » 17 á 17 1/2 los 55 kilos.

Ordi. Ventas bastant escalmadas, pagantse l' del pais de 9 1/2 á 10 ptas. cuartera. Del extranger no n' hi ha.

Blat de moro. Ventas regulars de 11 1/2 á 12 ptas. curterera.

Fabons. De 12 1/2 á 13 ptas. cuartera.

Vessas. De 15 1/2 á 16 " "

Escayola. De 17 á 18 " "

Avellanias. La gran animació que hi hagué en aquest article, s' ha parat un xich. Los preus varian de 28 á 30 ptas. cuartera segons classe.

Admetlla. Molta calma en la Mollar que s' ven de 32 á 34 ptas. cuartera.

Sardinas.—Los arribos han sigut de 700 cascos que han passat tot desseguida al consum als següents preus; variant segons lo dia d' arribada:

Cariños. 21 á 23, y mariquita 9.—Marín, 19 20.

Arosa. 20.—Vigo, 20 á 22.—Sada, 23 mitjà.—Ares, 3.—Vivero, 23.

No queda pas un sol casco existent y la plassa molté pera lo que s' espera que son Arosas, Marín, Coruña, Sada, Cariño y Vivero, més tots passaran al consum així que vagin arribant.

Congre.—Lo vapor «Tordera» va portar dues petites partides que s' detalla á duros 26 los 40 kilos.

Bacallá.—Noruega 1, 45 á 46.—Moreno, 42.—Francés, 39 á 40 y vell 26, tot pes 40 kilos.

Bulls de toronyina.—Se venen á ptas. 45 los 40 kilos.

Tonyina.—Encare que s' fan pocas operacions en aquest article, cotisem:

Vinguda.—Tronch, 105 duros.—Sorra, 120.—Espineta, 45 á 46.—Sengatxo, 45.—Retalls, 65.—**Retorn.**—Descarragell, 100 duros.—Tronch, 80.—Retalls, 48 50.—Sorra, 60.—Espineta, 35 38.—Quas, 50.—Sengatxo, 42.

NOVAS

Malgrat sa filiació política, havèm vist ab satisfacció y mereix nostras simpatías l' interès demostrat en lo Congrés pel Diputat per aquesta circumscripció D. Joan Cañellas y Tomás, al volgut recabar del ministre d' Instrucció pública y Bellas Arts alguna cantitat per la conservació del històrich monument de Poblet qual estat d' abandono es lamentable.

Nostres autoritats, corporacions y comissions no faríen tant lo sórt si s' tractés de monuments històrichs, panteons de reys de Castella!

La «Unió Catalanista» ha rebut dels seus delegats á París lo següent telegrama:

«Mission accomplie. Krüger salue et remercie «Union Catalaniste.»

Com se desprén d' aquest telegrama, tha sigut entregat al President del Transvaal lo missatge que la «Unió Catalanista» va endressarli, y que reproduhim en la primera plana d' aquest número.

Malalta de gravetat una de las fillas del Governador civil d' aquesta província Don Hipòlit Casas y Gómez d' Andino, ns associem al dolor que com á pare sent en aquests instants y li desitjém de tot cor una franca millora y un restabliment prompte y de dura.

Sabem que s' ha acabat de publicar Lo Tresor Litúrgic de Mossen Tomás d' Aquino Ri-

galt y Soler. Aquest importantissim llibre ornat ab 178 grabats y enriquit ab indulgencies per tots los Reverendissims Prelats de la Terra Catalana, forma part de la Biblioteca de Lo Català Devot; te 232 pàginas en quart y explica en 400 preguntas y altres tantas respostas las principals ceremonias del cult catòlic, edificis y llocs sagrats, ab tot lo mobiliari de l' Iglesia, vasos, vestits, robes, utensilis y objectes relatius á la Sagrada Liturgia. La oportunitat y importància d' aquesta publicació la deixa demostrada lo pròlech del Dr. Joseph Vallet, canonge magistral de la Seo barcelonina que la precedeix y las láminas, entre las quals hi ha la fatxada de nostra Catedral Metropolitana Primada de las Espanyas.

A fi d' evitar accidents desgraciats, convindria que l' autoritat municipal, com en les ciutats populoses, fes colocar en los clots oberts al peu dels plátanos de la Rambla de Sant Joan pera facilitar la regòr, aros ó anells de ferro colat. Així ademés d' hermosejarse l' arteria principal de nostra ciutat, hi guanyaria la seguretat personal, sobre tot durant las llargs horas de la nit.

A l' edat de 80 anys ha mort á Passanant víctima d' una antiga dolència, D. Joseph Palléjá y Magrinyá, fill ilustre de Reus, model d' homes honrats y fidels y carinyós pare de familia.

Era l' difunt pare de nostre benvolgut y estimat amic lo Rmt. Mossen Ramon Palléjá rector de Passanant al qui accompanyem en son sentiment, fentnos nostre l' dol que embarga son cor.

Tenim entés que l' dimarts, dia 4, se reunirà l' Colegi d' Advocats d' aquesta ciutat pera tractar d' adherir-se á la proposició del Colegi de Barcelona respecte al ús de la llengua catalana en los tribunals de justicia.

Nostrs notícies son que la esmentada reunió s' veurà molt concorreguda y que l' acord que n' surtirà serà del tot conforme á las aspiracions y á la dignitat de la nostra aymada Terra.

Nos en alegrèm y ho celebrem per endavant.

Llegim en la edició de ahir del *Diari de Catalunya* l' següent solt:

«En la sessió que celebrá ahir vespre la Junta Directiva del Ateneu Barcelonés acordá dirigir-se á las principals entitats, corporacions y personalitats de Catalunya á fi de que s' recullen fons per reparar l' històrich monument de Poblet que amenaça ruïna.

L' Ateneu obrirà una suscripció entre 'ls seus socis; á la capsalera hi figurará la cantitat de 500 pessetes votada per la Junta.»

Aplaudim ab entusiasm de la iniciativa de l' Ateneu Barcelonés, y com tenim entés que no faltarà á Tarragona qui se'n fassí ressò, esperem que l' èxit més complert coronarà tant llouables esforços.

Es qüestió d' honra y de dignitat pera la nostra Terra, que l' monastir de Poblet se conservi, no sols pera perpetuar la memòria de nos tres Reys, sinó pera vergonya del qui no trobant altre medi pera trepitjar l' arbre sagrat de la Pàtria convertirien en indecents presidis los llocs ahont descansen los cendres dels homes més grans de la nostra rasa.

A l' Ateneu de aquesta ciutat s' han repartit los papers y comensat los ensaigs del dramas catalans «La filla del Mar» y «La Resclosa» que tant brillant èxit obtingueren la temporada passada á Barcelona.

«La Resclosa» original del celebrat escriptor J. Iglesias s' estrenarà l' diumenge prop-vinent y «La filla del Mar» de l' eminent Guimerá, sembla qu' es la obra escollida per las germanes Srtas. Guitart pera son benefici.

Han visitat nostre redacció las següents publicacions.

«La Espiga d' Or» de Sant Genís de Vilasar, «Lo Pensament» de Sabadell, el «Diario de Mataró y la Comarca» de Mataró, «Universitat Catalana» y «Pluma y Lapiz» de Barcelona, «La Asociación y la Tribuna Nacional de Madrid.

Ab tots queda estableert lo cambi.

Tota aquesta setmana s' han fet moltíssims comentaris respecte á las economías acordades per la Junta del Hospital d' aquesta ciutat, y que, si hem de dir la veritat, no han satisfet poch ni molt á la opinió pública.

Es verament lamentable que la Junta, que administra dit establiment en representació de dues corporacions importants, lo Cabildo y l' Ajuntament, las quals creyem tenen cabals de sobra, hagin de recorrer á fer economies al Hospital, economies de que s' ha de ressentir per forsa l' assistència dels pobres malalts.

La distingida mulher de nostre estimat amic en Francesch Sugrañes ha donat á llum ab tota felicitat un hermós nen, qu' avuy es l' alegria dels novells pares y esperem serà demà motiu d' orgull y felicitat pera tota llur família.

Nostra enhorabona.

Ha quedat definitament constituhida en aquesta ciutat la «Obra pia Montserrat» quina fi es repartir diariament un potatje alimentici á las famílies pobres.

Lo repartiment se verificarà per medi de bonos que augmentaran ó disminuiran segons los recursos de la «Obra» á la que hi poden

contribuir las personas y las asociacions caritatives, las qui poden dirigirse á l' Administrador l' Il·lustre Dr. D. Antoni Balcells, canonge magistral.

Agrahim l' atenció que s' ha tingut ab nosaltres al enviarnos deu bonos que havem repartit entre personas ben necessitadas.

Un dels inconvenients de celebrar sessions tan llargues y de plegar á las quatre de la matinada, com si s' tractés d' una juerga, lo temim en que després no s' sabrà si l' presupost aprobat resultava ab deficit com deyan uns ó superabit com asseguraven los altres. En la darrera sessió y al aprobarse l' acta los del deficit protestaren.... y res, qui protesta ja ha perdut.

Seguidament s' aprobà una proposició relacionada ab los desaygues del Escorxador. No sabém las condicions, pero creyem, que tenint en compte la proximitat de la finca que deu disfrutar de tals desaygues ab la població, se farà l' obra ab totas las reglas de la ciència. Por lo demás, lo vehí de més avall s' ha quedat á la lluna de Valencia. A trucó d' estar á la reciprocitat podrian haverse partit las ayguas y desperdis com á bons... regidors.

Després se parlà de la conveniència d' activar això del Parc móbil puig los llloguers del magatzems passan (y no's pagan) y l' Parque del carrer del Gasòmetro, sense trobar qui fassi las obras per subasta. En altre lloc d' aquest número ja dihém lo que s' deuria fer ab lo tal Parque: enviarlo á dida.

Per si s' tractés d' una malaltia de nou caràcter, l' arcalde de la ciutat de Barcelona ha reunit als metges municipals Drs. Ferrán, Comenge y Giralt pera prendre midas sanitaries a conseqüència de las notícies rebudes de Múrcia pera un cas que no fos la Triquinosis. Es probable que surti cap á l' indicat punt una comissió médica á fi de estudiar la clínica y experimental. Ja que l' Estat no ho fa, es digne de lloansa y de gratitud la conducta seguida per eixa corporació municipal, no tant sols en bé de sos administrats, sinó en bé d' Espanya tota.

Llibres rebuts: «Brins y Brots» aplech de versos de Pau Badia Horns.

«Ahont menos se pensa.....» comedietà en un acte y en prosa de R. Ramon y Vidales.

«L' Usurer» monòleg tràgic y en vers de Santiago Beleta y Cassull.

«La Tramontana» drama en tres actes de Teodoro Baró y

«La Geografia por el dibujo» colecció de mapas per Pau Delclós y Dols.

A tots agrahim l' envío y d' aquest últim ne parlarem ab més extenció un altre dia.

La Glòria, galetes y bescuets.

VENDA EN PÚBLICH ENCANT

Tindrà lloc en lo despatx del Notari de Tarragona Don Simó Gramunt lo dia 8 de Desembre propietat de las fincas y drets següents:

1. Una casa situada á la Plaça de la Constitució de La Selva del Camp, números 1 y 3.

2. Una pessa de terra del terme de La Selva, partida «Cami de Tarragona», regadiu, ab una hora y mitja d' aquella setmanal, de la ciquia del «Cami».

3. Un' altra casa-magatzem á la vila de La Selva, carrer de Barrà, núm. 2.

4. Una pessa de terra del expressat terme, partida «Cami de la bassa», de cubada 6 jornals 10 céntims, ab una casa anomenada «Mas Salvats».

En lo mateix acte s' vendrà dos censals de capital en junt 533 pessetes 33 céntims, que

MEDICAMENTS GRANULATS PREPARATS PER ANTONI SERRA

CARBÓ NAFTOLAT Medicament pera prevenir y curar totas las afeccions gastro intestinals originadas per las fermentacions y gasos putrits que s' desenrollan dintre del aparell digestiu. Es lo millor absorvent y superior antiséptich intestinal.

CONDURANGO Medicament tònic, digestiu antiséptich y hemostàtic de las llagas del ventrell, fa desapareixer lo dolor produït per les gastralges y estimula l' appetit y la digestió.

FLOR DE TILA Ab dit producte s' obté barrejant una cullerada en una tassa d' aigua calenta, una infusió

GLICERO FOSFAT DE CALS Es lo reconstituyent per excelencia y de maravillosos resultats en totes las malalties que tenen per causa una perduda general de forsas.

GLICEROS FOSFATS (CALS, SOSA Y FERRO) Fosfaturia, anemia, clorosis, reconstituyent general del sistema nervios, neurastenia, neuralgia, raquitisme y tumors flets.

CAMAMILLA Una infusió d' aromàtica camamilla. No necessita sucre.

NOU DE KOLA Maravellós remey regulador del cor. Estimulant del sistema nervios. Extracte complert con-

NOU DE KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossos, raquitisme, neurastenia, fosfaturia.

QUINA Y KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossos, raquitisme, neurastenia, fosfaturia.

DE VENDA: FARMACIA DEL CENTRO, RAMBLA DE SANT JOAN, NÚM. 57
y en totes las principals farmacias
Al engrós, ANTONI SERRA, REUS

XAROP DE GLICEROFOSFATS TRAYNER CALCI, SODI, FERRO Y MANGANÉS

Y XAROP DE GLICEROFOSFATS COMPOSTOS TRAYNER
CALCI, SODI, FERRO, MANGANÉS, QUINA Y KOLA.—LOS PRIMEROS PREPARATS D' AQUESTA CLASSE Á ESPANYA

AUMENT DE FORSA VITAL Y REFORIS DEL CAP

Se remetrá á qui ho demani l' estudi quimich-terapeutich dels mateixos, dirigintse á Trayner quimich-farmacéutich, Vendrell.

Reaniman la nodrició nerviosa degayuda y estimulan sa activitat. Medicament pera la Neurastenia, Mal de cap, Raquialgia, depressió mental, disminució de la forsa muscular, dificultats gastricas en particular la dispepsia fiatsa. l' enbutiment després de menjar, la somnolència y l' estrenyiment de ventre. En tots los gastos exagerats de fosforo, fosfaturia, diabetes fosfòrica, albuminuria fosfòrica. Convalecencies de malalties graves, debilitat infantil, atrofia, raquitisme, nervorisme exagerat. Medicament d' estalvi en tots los casos de debilitat ja siga efecte de malalties. Afeccions del cor, etc.

Dipòsits: Madrid, M. Garcia.—Barcelona, Societat farmacèutica: J. Uriach y C.—Dr. Andreu.—Successor de B. Buñol—Vilanova y Geltrú. Farmacia de Galcerán.—Tarragona, Farmacia Cuchi y Mirambell.

Gabinet Oftalmològich DEL METJE OCULISTA

D. J. MIRÓ

Oculista del Hospital de Sant Pau y Santa Tecla
Unió, 7, primer, Tarragona

Consultas de 9 a 11 y de 3 a 5.—Gratis pera l's pobres de 12 a 1.

Tractament especial para la curació de las granulacions.

A Reus: dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarda, Arrabal de Santa Ana, 1, primer, cantonada al carrer de Monferols.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÁ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentists, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públich en general, que relacionat ab las mellors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que d' dit senyor practica, compta ab tots los anestesicis fins al dia coneiguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarda y los divedres de 3 a 5 de la tarda

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOL

Forn de courer pa s' cedéix en condicions ventajosas, punt centrich; informarán á la administració d' aquest periòdic.

Roba blanca, camiseria y generos de punt
Quintana, Esteve y Busquets

Baixada de la Presó 7, y Plaça del Rei 2, Barcelona.

Gran assortit en madapolans, telas y holandas de totes ampliadas, mucadors en blanch y color, alta fantasia, articles alta novetat pera camiseria; generos de punt pera senyora y senyor, inmens assortit en brodats.

ESPECIALITAT EN CAMISAS PERA FRACH Y VIATGE

TOTHOM FOTÓGRAF

Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS

DE SEBASTIÀ CARDONA

Trobarán los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambres, trespeus, cubetas, prempses, escorredors, dipòsits d' aigua, esfumadors, calibres, fanals de varias formes, cartolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat llort, placas porcelanadas, targetas postals sensibles, estereoscopics y vistas estereoscòpicas y bany viratge combinat.

Cambra instantànea. Llamp exprés

Periscope-Delta diafragma iris

Exprés minimum

de campanya

instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica)

9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.

9 per 12 ab. 6 " 45 "

9 per 12 ab. 100 "

6 1/2 per 9 ab. 6 " 10 "

6 1/2 per 9 ab. 6 extra 13 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

<p